

Ecografia clínica d'abdomen.

Nivells A, B, C i D

Objectius

Objectius generals

- Assolir la capacitació per realitzar i informar les exploracions ecogràfiques en les situacions clíniques on pot ser d'utilitat a l'atenció primària, tant en l'àmbit clínic d'atenció al ciutadà a la consulta ordinària de medicina de família, com en l'àmbit de la prevenció. Assumir nous procediments pràctics i habilitats: maneig periprocediment o periintervenció quirúrgica: no stop; suspensió i reinici, o teràpia pont.

Objectius específics

- Educar en la utilització de l'ecografia com a prova complementària idònia per a ser aplicada en el punt d'atenció primària per a l'exploració abdominal.
- Ensinistrar en la identificació de les estructures ecogràfiques abdominals normals.
- Adquirir els coneixements necessaris per a saber identificar imatges ecogràfiques anormals en les exploracions ecogràfiques abdominals.
- Saber descriure les imatges anormals utilitzant la terminologia adequada en ecografia.
- Realitzar diagnòstics diferencials de les patologies adients utilitzant les dades de l'anamnesi, l'ecografia i les altres exploracions complementàries.
- Identificar les indicacions i la preparació del pacient per a la realització d'una ecografia programada.

Contingut i durada

Part tutoritzada (Nivell A):

- Principis físics de l'ecografia i imatge ecogràfica
- Teoria sobre maneig de l'equip d'ecografia i els seus components
- Vídeos sobre les imatges estàndard en una ecografia abdominal. (Sistemàtica 10 imatges).
- Ús bàsic de l'ecògraf: Tipus de sonda, guanyança, profunditat, focus, doppler-color, freeze, TrackBall, mesura de distàncies i volums. Utilització de les diferents sondes. Ergonomia. Conceptes d'ús: inclinar/escombrar, desplaçar, lliscar, rotar, balancejar, comprimir.
- Interpretació de les imatges: Marca de consonància ecogràfica, concepte d'hiperecogenicitat hipogencitat i anecogenicitat, concepte d'homo i heterogeneïtat, artefactes més importants.

Avaluació de la part virtual:

Per a poder certificar la part presencial, l'alumne haurà de respondre correctament al menys 8 preguntes tipus test d'elecció múltiple, sobre els continguts de la part virtual, en tots els exercicis

Cronograma :

- Els alumnes podran accedir al suport virtual 15 dies abans de l'inici de la part presencial del curs.
- Durant aquest temps hauran d'haver visualitzat el material (vídeos i presentació 10 imatges, principis físics de la ecografia i teoria sobre el maneig del equip d'ecografia i els seus components), i realitzat amb èxit l'avaluació.

Contingut d de la part presencial(Nivells B ,C i D):

Anatomia ecogràfica normal (les 10 imatges) Nivell B.

- Anatomia normal genitourinària: ronyons, bufeta i pròstata.
- Anatomia dels grans vasos abdominals i melsa: melsa, aorta i cava inferior.
- Anatomia de la zona epigàstrica: Lòbul hepàtic esquerra, pàncrees, hil hepàtic, artèria mesentèrica superior.
- Anatomia del fetge (Lòbul hepàtic dret) , la via biliar extrahepàtica i la vesícula biliar.

Alteració de la imatge ecogràfica. Nivells C i D.

- Valoració d'hepatomegàlia i/o esplenomegàlia. Massa abdominal palpable.
- Sospita de líquid lliure: ascites Còlic biliar
- Alteració significativa de les proves hepàtiques. Còlic nefrític i despistatge d'hidronefrosi.
- Síndrome prostàtica.
- Valoració de l'hematúria macroscòpica.
- Estudi de les infeccions urinàries de repetició en l'adult. Valoració de masses de parts toves(paret abdominal) . Detecció/sospita d'Aneurisma d'Aorta Abdominal.
- Programa FAST/eFAST (focusedassessment sonography for trauma). Detecció embassament pericardíic (inclòs a FAST).

Alteració de la imatge ecogràfica. Casos Clínics.

- Alteració de l'eco estructura hepàtica (esteatosi, valoració d'hepatomegàlia)
- Litiasis hepàtiques i renals (còlic biliar, còlic nefrític).
- Quists hepàtics i renals.
- Hidronefrosi.
- Massa abdominal palpable.
- Líquid lliure: ascites, embassament pleural.
- Alteracions del calibre aòrtic.
- Lesions sòlides hepàtiques.
- Tumors renals.
- Tumors vesicals.
- Hipertròfia prostàtica.

Avaluació del capítol d'anatomia ecogràfica normal:

L'alumne/a serà avaluat de forma individual per un dels docents del curs i haurà demostrar-li que sap diagnosticar ecogràficament les patologies que es presentin mitjançant imatges o vídeos, i en tot cas, descriure les lesions de forma correcta.

Protocol eFAST.

Competició entre tots els alumnes del curs per saber qui ho fa correctament de la forma mes ràpida. (i per divertiment) .

Durada: 100 hores (68 h presencials + 32 h suport virtual)

Anatomia ecogràfica normal (les 10 imatges) Nivell B.

Cronograma

1r dia

Benvinguda, exposició objectius i dinàmica del curs _____	09.00-09:30 h
Exposició teòrica sobre anatomia ecogràfica del tronc celíac , aorta, cava inferior i arteria mesentèrica superior i pàncrees _____	09.30-10:30 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica pàncrees, aorta i cava inferior _____	11.00-14:00 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica pàncrees, aorta i cava inferio _____	15.00-19:00 h

2n. dia

Exposició teòrica sobre anatomia ecogràfica lòbul hepàtic esquerra, , hil hepàtic, i lòbul hepàtic dret. _____	09.00-10:00 h
Repàs practica del dia anterior _____	10.00-10:30 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica lòbul hepàtic esquerra, hil hepàtic ,lòbul hepàtic dret _____	11.00-14:00 h
DESCANS	
Exposició teòrica sobre anatomia ecogràfica de la via biliar extrahepàtica i la vesícula biliar _____	15.00-16:00h
Pràctica d'anatomia ecogràfica lòbuls hepàtics dret i esquerra , la via biliar extrahepàtica i la vesícula biliar _____	16.00-19:00h

3r. dia

Exposició teòrica sobre anatomia ecogràfica ronyons , melsa bufeta , urèter. _____	
Repàs principis físics i maneig de l'equip d'ecografia _____	09.00-10:30 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica ronyons , melsa, bufeta , urèter _____	11.00-14:00 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica ronyons , melsa, bufeta , urèter _____	15.00-19:00 h

4t. dia

Exposició teòrica sobre anatomia ecogràfica bufeta , pròstata ,úter i annexes _____	09.00-10:00 h
Repàs practia del dia anterior _____	10.00-10:30 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica bufeta , pròstata, úter i annexes _____	11.00-14:00 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica bufeta , pròstata, úter i annexes. _____	
Avaluació anatomia ecogràfica normal _____	15.00-19:00 h

Alteració de la imatge ecogràfica. Nivell C i D.

5e. dia

Còlic nefrític i despistatge d'hidronefrosi _____	09.00-09:30 h
Valoració hematúria macroscòpica _____	09.30-10:00h
DESCANS	
Estudi de les infeccions urinàries de repetició en l'adult _____	13.30-11:00 h

Pràctica d'anatomia ecogràfica ronyons , bufeta , urèter _____	11.00-14:00 h
DESCANS	
Síndrome prostàtica _____	15.00-15:30 h
Quists ovàrics, miomes _____	15.30-16:00 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica bufeta, pròstata, úter , annexes _____	16.00-19:00 h

6e. dia

Valoració esteatosi hepàtica _____	09.00-09:30 h
Valoració d'hepatomegàlia i/o esplenomegàlia, hepatopatia crònica _____	09.30-10:00h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica lòbul hepàtic esquerra, pàncrees, hil hepàtic, arteria mesentèrica superior, lòbul hepàtic dret , la via biliar extrahepàtica i vesícula biliar _____	10.30-14:00 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica lòbul hepàtic esquerra, pàncrees, hil hepàtic, arteria mesentèrica superior, lòbul hepàtic dret , la via biliar extrahepàtica i la vesícula biliar _____	15.00-19:00 h

7e. dia

Valoració de la colecistitis i colelitiasi. _____	09.00-09:30 h
Valoració de lesions ocupants d'espai _____	09.30-10:00 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica lòbul hepàtic esquerra, pàncrees, hil hepàtic, arteria mesentèrica superior, lòbul hepàtic dret , la via biliar extrahepàtica i vesícula biliar _____	10.30-14:00 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica lòbul hepàtic esquerra, pàncrees, hil hepàtic, arteria mesentèrica superior, lòbul hepàtic dret , la via biliar extrahepàtica i la vesícula biliar _____	15.00-19:00 h

8e. dia

Pràctica d'anatomia ecogràfica lòbul hepàtic esquerra, pàncrees, hil hepàtic, arteria mesentèrica superior, lòbul hepàtic dret , la via biliar extrahepàtica i la vesícula biliar _____	09.00-10:00 h
DESCANS	
Pràctica d'anatomia ecogràfica lòbul hepàtic esquerra, pàncrees, hil hepàtic, arteria mesentèrica superior, lòbul hepàtic dret , la via biliar extrahepàtica i vesícula biliar _____	10.30-14:00 h
DESCANS	
CASOS CLINICS _____	15.00-16:00 h
Pràctica d'anatomia ecogràfica lòbul hepàtic esquerra, pàncrees, hil hepàtic, arteria mesentèrica superior, lòbul hepàtic dret , la via biliar extrahepàtica i la vesícula biliar _____	16.00-19:00 h
Avaluació _____	final _____ presencial _____
CLOENDA _____	19.00h

Metodologia

- El curs s'inicia facilitant un suport virtual previ a l'inici de les sessions prescencials per tal que els alumnes tinguin accés als continguts i material d'introducció a l'ecografia, principis físics i maneig bàsic d'un ecògraf.
- Els alumnes es podran descarregar les presentacions que es realitzen durant el curs, per tal de poder-les consultar prèviament al dia de la classe i revisar-les sempre que ho necessitin.
- Cada bloc s'estructurarà en una primera part teòrica, basada en una exposició amb suport "power point " o vídeo a mans d'un referent en el tema, i una segona part pràctica.

- Per les pràctiques, els alumnes es distribuïran en grups de 4-5 persones per cada ecògraf
- , de manera que tots podran fer ús dels ecografs i desenvolupar habilitats pràctiques a partir de la informació rebuda.
- Les pràctiques es realitzaran en models sans o els mateixos alumnes, faran aquesta funció.
- Les imatges patològiques seran presentades durant les exposicions teòriques, mitjançant vídeos o imatges estàtiques.
- Cada grup estarà supervisat per un professor expert en ecografia que orientarà i assessorarà els alumnes en tot moment.
- Es tracta d'un curs eminentment pràctic en el que es pretén l'adquisició d'habilitats per part de l'alumne, de manera que es prioritzarà el treball en grups reduïts per optimitzar el temps que cada alumne disposi de l'ecògraf.
- Els continguts i les pràctiques es podran adaptar a les necessitats de cada grup.
- Les diferents avaluacions intermèdies , permeten veure l' evolució de les competències assolides pels alumnes.

Equip docent

Coordinador: Dr. Pere Guirado
Membres del **Grup de Treball de EcoAP** de la CAMFiC.

Dirigit a

Metges de família, que tinguin competències demostrades en ecografia clínica bàsica, que disposin de sistema d'ecografia al seu lloc de treball i que estiguin disposats a avançar en la seva formació bàsica i en l'aplicació, posterior, d'aquests coneixements en el si del seu Equip d'Atenció Primària ..

Places: 25